

**DOKTORI (PhD) ÉRTEKEZÉS
SZERZŐI ISMERTETŐJE**

dr. Pék Richárd Tamás
A TERRORIZMUS FOGALMA A NEMZETKÖZI BÜNTETŐ ANYAGI JOGBAN

Témavezető:
Dr. Pap András László DSc.

Budapest, 2024.

A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

Jelenleg a hazai, regionális és nemzetközi büntető anyagi jogi szabályozásban nincsen egységesen definiálva és értelmezve a terrorizmus annak ellenére, hogy számtalan büntető anyagi jogszabály, egyezmény, jogi aktus foglalkozik a terrorizmussal és annak egyes részterületeivel, de egységes fogalom sem a büntető anyagi jogban, sem az egyes tudományterületeken és a disszertációban vizsgált szektorokban sincsen.

A rendészeti szervek munkájában a terrorizmus egyrészt új ismeretek, képességek, készségek kifejlesztését igényelte, másrészt a terrorista cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése és nyomozása új kihívások elé állította az igazságügyi hatóságokat.

Miért szükséges az egységes büntető anyagi jogi fogalom megalkotása, illetve annak vizsgálata? Az létrehozható-e és milyen körben, ha a terrorizmussal kapcsolatos jogi aktusok és a tudomány annak megalkotásával eddig sikertelen maradt?

Az egységes és egységesen értelmezett fogalom hiánya számos – jelen esetben a teljes körű felsorolástól eltekintek – problémát vett fel a büntető anyagi jog alkalmazása és a büntetőeljárások során:

- Nincs egységes nemzetközi, regionális, legtöbb esetben nemzetállami büntető anyagi jogi fogalom, mely mintául szolgálhatna az egységes fogalom megalkotására.
- A jogi aktusokban meghatározott különféle fogalmak közötti válogatás lehetősége adott és ez kihat a büntetőeljárások lefolytatására és annak helyére.
- A határon átnyúló terrorista cselekmények és terrorizmus elleni küzdelem során az együttműködés, közös eljárás még két ország esetében sem lehetséges, vagy nehézkes.
- Részmegoldásként terrorcselekmények, egyes terrorizmushoz kapcsolódó cselekmények jogi szabályozása és azok elleni fellépésre van csak lehetőség.
- Szubjektivitás nincsen kizárva a meglévő fogalmak értelmezésénél vagy egyes terrorizmus fogalmakat akár eszközként is használhatnak az egyes szektorok saját céljuk elérése érdekében.

- A nemzetállami szuverenitás és szupranacionalitás „harca” figyelhető meg a jogi szabályozás során.

- Adott állam társadalmi és politikai berendezkedése befolyásolja a fogalom meghatározását, vagy ilyen fogalmat tartalmazó egyezmény ratifikálását.

- Adott állam, társadalom érintettsége határozza meg a szabályozás szükségességét és annak elfogadását („befogadókészség-befogadóképesség”).

-Az állami terrorizmus szabályozásának problémája és az elleni fellépés lehetősége.

- Az emberi jogok, mint a jogi szabályozás korlátja vagy határa, mind az áldozat, a támadott állam, a nemzetközi szervezet és mind a terrorista oldalán.

A fogalom hiányának következményeit jól illusztrálják az alábbi példák:

A hazai jogi szabályozást tekintve elsődlegesen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény rendelkezéseit kell szemügyre venni, melyben rögtön feltűnik, hogy a törvény XXX. fejezete, közbiztonság elleni bűncselekmények cím (314-319.§) alatt a terrorizmus fogalmát egyáltalán nem definiálja. Helyette – az Európai Unió egyik irányelvét alapul véve, azt majdnem szó szerint lefordítva – terrorcselekményt, terrorista csoportban való részvételt vagy abban való elkövetést rendel büntetni. A szabályozás számos, egymást teljesen át nem fedő és túlzottan szétagolt fogalommal dolgozik anélkül, hogy a terrorizmust definiálná, az egyes, azzal kapcsolatos fogalmakat kellően tagolná, illetve a terrorista cselekményektől elválasztaná a terrorcselekményeket.

A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvényben a válsághelyzet alatt a büntető törvénykönyvben írt terrorcselekményt is érteni kell (2.§ 10. pont), ugyanakkor a terrorizmust a jogszabály már nem vonja a szabályozás alá és kérdés, hogy adott esetben egy terrorcselekmény is elegendő-e a válsághelyzet megállapítására.

A Magyar Köztársaság Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között az ismert vagy feltételezett terroristák kiszűrésére szolgáló információk cseréjéről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2008. évi XXXV. törvény I. cikk 6. pontja szerint

feltételezett terroristák azon személyek, akik megalapozottan gyanúsíthatóak azzal, hogy terrorcselekményben vagy terrorizmussal összefüggő cselekményben, vagy azok előkészületében, vagy azok támogatásában, illetőleg azokkal kapcsolatos cselekményben részt vettek vagy részt vesznek. De mik lehetnek a terrorizmussal összefüggő cselekmények terrorizmus fogalom hiányában? Ki lehet feltételezett terrorista és esetében a büntetőjogi jogelvek érvényesülnek-e (pl. a gyanúsítható személynél a büntetőeljárás törvényben előírt megalapozott gyanú megléte kell-e?).

A fogalmi sokrétűség és egységesség hiánya a regionális és globális szinten is tetten érhető. Említésre méltó, hogy az Európai Unió Működéséről Szóló Egységes Szerkezetbe foglalt Szerződés 222. cikkében írt, ún. szolidaritási klauzula egyaránt említ terrortámadást, terrorista fenyegetést, anélkül, hogy azokat definiálná.

A jogalkotási hatáskör megállapításánál a 83.cikk terrorizmust említ, mint bűncselekményi területet, ennek ellenére a terrorizmussal kapcsolatos jogi aktusokban sem határozza meg magát a terrorizmust, kizárólag büntetendőségi kötelezettséget ír elő meghatározott terrorista- és terrorcselekmények esetére.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete eddigi terrorizmussal kapcsolatos egyezményei szintén nem definiálták sem a terrorizmus, sem a terrorcselekmények egységes fogalmát, csupán egyes terrorista jellegű cselekmények büntetésének kötelezettségét írták elő.

A terrorizmussal kapcsolatos definícióknál az értelmezés tovább bonyolódik, mert a legtöbb regionális és globális egyezmény a nemzetközi terrorizmussal foglalkozik, de az állami terrorizmussal egyáltalán nem, vagy csak igen szűk körben. A nemzetközi terrorizmusmeghatározás félrevezethető lehet, mert a nemzeti, vagy hazai terrorizmus is annak részét képezheti.

Az állami terrorizmus szabályozásának újragondolása felvetődik. Annak ellenére, hogy a tudományban és a jogirodalomban az állam által elkövetett terrorizmust elsősorban az emberiség elleni és háborús bűncselekmények közé sorolják. Ez a besorolás nem veszi teljes mértékben figyelembe az állam által finanszírozott vagy támogatott terrorizmust, illetve azt, hogy az állam és képviselője is el tud követni terrorista cselekményeket.

Az alapkutatáshoz kapcsolódóan kell kiemelni a kutatás kapcsolódását a rendészettudománnyal és rendőri, terrorizmussal foglalkozó más szervekkel. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1.§ (1) bekezdése a rendőrség feladatává teszi többek között a terrorizmus elleni küzdelmet anélkül, hogy a terrorizmust definiálná. Nyilvánvaló, hogy a rendészeti tevékenység, csak jogilag részletesen szabályozott és meghatározott definíciók alapján működhet, enélkül a rendőrség sem tud (jogszerűen) eljárni. Ez is indokolja az egységes terrorizmusmeghatározást.

A nemzetközi büntetőjogot és az azon alapuló együttműködést ma már önállósult, sajátos elvek és szabályok mentén felépített rendszer jellemzi, melynek egyik központi célja a nemzetközi terrorizmus elleni fellépés egy olyan világban, ahol a nemzetállami szuverenitás és szupranacionális érdekek, az azok alapján megfogalmazott büntető anyagi jogi normák állandó mozgásban és két érdek harcának középpontjában vannak.

A nemzetközi és a regionális büntetőjogi együttműködésben való részvétel nem csak az adott állam politikai berendezkedésétől és aktuális céljától, önkéntességétől függ, hanem feltételes a tekintetben, hogy az együttműködésben addig vesz részt, míg annak célja, hatékonysága és eredményessége az adott állam érdekét szolgálja és amíg ezek ellensúlyozzák a saját önállóságának feladását, az ún. szuverenitás deficitet.

A cél nem lehet más a regionális és globális szinteken, mint a legnagyobb közös nevező megtalálásával minden résztvevő állam számára elfogadható minimum normarendszer megalkotása. A normák önkéntelenül is beépülnek a nemzeti jogalkotásba, jogalkalmazásba, így elsődleges kérdés a büntető joghatóság megalapozása – köztük a területi-személyi-tárgyi hatály, a közös fellépés alapját képező bűncselekmények körének és tartalmának meghatározása –, mely állami joghatóság részbeni feladása elsőként csak kivételes és szűk körű lehet, és a létrehozott normarendszer eredményessége, hatékonysága és az államok azonos érdekei lehetnek az alapjai a bővítésnek, bővülésnek, illetve az államok büntetőjogi hatalma érvényesítésének ellensúlyát, korlátját az emberi jogok képezik.

Önmagában azonban a minimum vagy egységes büntető anyagi jogi fogalommeghatározás csak a büntethetőséghez elegendő és egyáltalán nem garantálja az eljárások és alkalmazott szankciók egységességét. Az már egy másik kutatás témája lehetne, hogy a büntető anyagi jog mellé egységes eljárásjogi és végrehajtó, szervezeti rendszer harmonizációja, egységesítése megoldható-e?

Az eddigi reaktív jogalkotás a terrorizmussal kapcsolatban az egy-egy új megjelenési formára próbál választ adni (pl. terrorizmus finanszírozása). Az egységes fogalom részben szükségtelenné tenné a reaktív jogalkotást és a jogrendszerekben stabilitást eredményezhetne (pl. elég egy nemzetközi egyezményt elfogadni és nem kell az új és új egyezményeknél a ratifikálási eljárásokat újra lefolytatni, mely annak kizárását is lehetővé teszi, hogy az államok egyes egyezményeket ratifikálnak, míg másokat nem).

A disszertáció az egységes fogalomalkotás lehetőségét, módját, terjedelmét és szabályozási korlátait vizsgálja külön módszertan és megközelítés alapján.

HIPOTÉZISEK

1.) Lehetséges-e a terrorizmus büntető anyagi jogi fogalmának egységes meghatározása globális, azaz az Egyesült Nemzetek Szervezetének szintjén?

Hipotézis: Globális szinten a büntető anyagi jogi fogalom megalkotható, de az Egyesült Nemzetek Szervezetének államai nem foglalnák kötelező jogi erővel bíró jogi aktusba, vagy azt számos tagállam nem ratifikálná.

2.) Lehetséges-e a terrorizmus büntető anyagi jogi fogalmának egységes meghatározása regionális szinten (pl. Európai Unió, Shanghaji Együtműködés, Afrikai Egységsszervezet)?

Hipotézis 2: Regionális szinten megalkotható a terrorizmus egységes büntető anyagi jogi fogalma és az jogi aktusban jelenhetne meg.

3.) A fentiek hiányában a magyar anyagi büntetőjogi fogalom szabályozását hogyan lehetne újraszabályozni?

Hipotézis: Egy új szabályozás, akár modell értékű is lehetne az 1.) és 2.) kérdéskörben vizsgált szervezetek, vagy más nemzetállamok számára.

A hipotézisek vizsgálata és kutatási eredmények alapján az válhat bizonyítottá, hogy az egységes büntető anyagi jogi terrorizmusfogalom megalkotása milyen szinten, módon és terjedelemben történhet meg.

KUTATÁSI CÉLOK

1.) A disszertáció legfontosabb célkitűzése, hogy a kutatási kérdések és hipotézisek mentén vizsgálja meg, hogy egységes büntető anyagi jogi terrorizmusfogalom létrehozható-e egyáltalán és ha igen, akkor milyen szabályozási szinten (nemzetállami, regionális, globális)?

2.) A terrorizmusnak nem csak a jogi szabályozásáról kívánok átfogó képet adni az interdiszciplináris kutatás során, de a más tudományterületeken felhalmozott eredmények számbavételével és elemzésével egyes fogalmi elemek, a szabályozási szintek és lehetséges módszerek, azok terjedelme is meghatározásra kerül.

A biztonsági tanulmányok oldaláról megközelítve újszerű keretbe kívánom foglalni a terrorizmust és annak hatásait, valamint jogi szabályozásának rendszerét.

3.) A cél egy egységes, mindenki által elfogadott, használható definíció megalkotása. Ennek hiányában legalább a nemzetközi büntető anyagi jogban, vagy az egyes szektorokban és társadalmi kutatásokban külön-külön, az adott területen elfogadott és alkalmazott fogalom megalkotása szükséges.

Ha egységes fogalom nem alkotható meg, akkor az új elmélet eredménye legalább az, hogy megfelelő metódus áll annak kidolgozására, azzal az egyes szektorok saját, egységes, szektorra érvényes fogalmat alkothatnak.

Ezeket a fogalmakat a módszerrel azonosan lehet minden szektorban értelmezni. Ez megteremti a szektorok közötti értelmezést, megértést, mintegy fordítási rendként, technikaként és a módszer bármely új esetben a terrorizmus adott szektorbeli, területi fogalmának megalkotását biztosítja.

A hipotézisek vizsgálatának eredménye alapján feltárul minden olyan részlet, elem, mely egy jövőbeni egységes fogalom meghatározáshoz szükséges és annak lehetséges szintje, módja, terjedelme felvázolásra kerül.

4.) További általános cél, hogy az újféle megközelítéssel és az annak során felhasznált tudományos kutatási eredményekkel és jogi aktusokkal egy olyan adatbázist hozzak létre, mely bármikor bővíthető és bármilyen új kutatás, vagy jogi aktus abba könnyedén beilleszthető.

Ezzel egy olyan terrorizmus közös értelmezési „szótár” is létrehozásra kerül, mely az egyes szektorok, kutatások, jogi aktusok közös értelmezését, vagy azok egymással szembeni és általuk használt értelmezés alapján jobb, kölcsönös megértését teszik lehetővé és így az együttműködés, vagy eredmények átvételét, összemérését is biztosítják.

5.) Stratégiai cél, hogy a biztonsági tanulmányok szektorelméletét, mint rendszertani keretet felhasználva az egyes szektorok terrorizmus értelmezését, gondolkodását a terrorizmusról bemutassam és külön is vizsgáljam a terrorizmusfogalmaik elemeit azzal a céllal, hogy a büntető anyagi jogban a terrorizmus tényállásába mit kell definiálni és erre tekintettel a terrorizmus szabályozása milyen szinten valósulhat meg.

6.) Személyes cél, hogy a disszertációval újabb átfogó ismeretekkel bővítsem a tudományos kutatásokat és ezen a területen a kevésbé bő magyar nyelvű tudományos munkák számát és minőségét növeljem.

Röviden összefoglalva a disszertáció célja, hogy a Barry Buzan-i szektorelméletet alapul véve, interdiszciplinárisan közelítse meg a terrorizmus büntető anyagi jogi szabályozásának hipotézisben foglalt kérdéseit akként, hogy bemutassa a terrorizmus definiálásával kapcsolatos ismeretanyagot és azokat ötvözve a szektorok közötti fogalmi megértést lehetővé tegye, valamint az egyes szektorokból elemeket átvéve meghatározza a büntető anyagi jogi definíció lehetséges főbb elemeit és szabályozási szintjét.

KUTATÁSI MÓDSZEREK

Az alapkutatás tárgya éppen egy definíció megalkotására vonatkozó hipotézis, ezért a vizsgálatnál nincsen olyan terrorizmus definíció, melyet alkalmaztam volna. A disszertáció célja sem egy újabb terrorizmusfogalom megalkotása. A vizsgálódásnál keresztmetszeti vizsgálatot végeztem és kvalitatív módszert alkalmaztam.

A disszertáció célja és módszertana, hogy megvizsgálja a Buzán-féle szektorális felosztást követve az egyes szektorokban meglévő terrorizmusfogalom meghatározásokat – különösen a társadalmi szektorra fókuszálva – annak érdekében, hogy meghatározza azon elemeket, melyek a terrorizmus esszenciáját alkotják.

Mindezt annak érdekében, hogy következtetést tudjak levonni arra nézve, hogy egységes terrorizmusfogalom megalkotható-e és milyen tartalommal? Valamint van-e olyan fogalom, melyet a büntető anyagi jog át tud venni a terrorizmusszabályozásnál? Vagy ennek hiányában a büntető anyagi jognak saját fogalmat kell alkotnia és ezen fogalomnak milyen főbb elemeket kell tartalmaznia a vizsgált szektorok, tudományterületi fogalmak alapján is.

Kutatásom során többféle módszert használtam fel a kutatás tárgyának megismerésére. A megismerés keretét a biztonsági tanulmányok Buzán-féle szektorelmélete adta és az került az egyes szektorokat (katonai, politikai, gazdasági, környezeti, társadalmi) követve horizontálisan és az egyes büntető anyagi jogi definíciókat meghatározó szervezetek, nemzetállamok szerint vertikálisan (globális, regionális, nemzetállami) felosztásra.

A kutatásnál alkalmazott többféle módszer között megtalálható még a dialektikus módszer (különböző terrorizmusfogalmak, jogi meghatározások elemzése), a történeti módszer (a terrorizmus rövid történeti bemutatása, múltja és jelene) és az összehasonlító módszer (egyres jogi aktusok összehasonlítása).

Elméleti keretként alkalmazásra került a pozitivisták megközelítés és multidiszciplináris szemlélet. Az alapkutatásban a leíró, elemző és magyarázó módszer a vizsgált anyagok értelmezését, bemutatását szolgálta. Az indukció és dedukció módszerei a fogalommeghatározás módjának és a megalkotott fogalmak alkalmazhatóságának ellenőrzésekor, értelmezésekor került felhasználásra.

A vizsgálathoz szükséges adatforrásokat, tudományos munkákat, publikációkat alapvetően az egyetem által hozzáférhetővé tett adatbázisokból, illetve könyvtárakból, vagy interneten elérhető szabad anyagokból szereztem be. A megvizsgált publikációkat aszerint választottam ki, hogy azok az adott terület lényeges elemének bemutatására mennyire alkalmasak, más kutatásokkal mennyire ütköztethetőek.

További cél volt, hogy minél több ország és tudományág publikációját felhasználjam annak érdekében, hogy a kutatás tárgyán kívül a terrorizmussal kapcsolatos és hazánkban nem ismert kutatási eredményeket is bemutassam.

A releváns szakirodalom és adatbázisok forráskutatása és kiválasztása után, azokat rendszereztem a módszertani keretbe, majd elemeztem, értékeltem, szükséges mértékben összehasonlítottam és (vég)következtetéseket vontam le. A disszertáció megírása során felhasználtam a kutatási időszakban a kutatási részeredményeket tartalmazó publikációimat és tudományos konferenciákon megtartott előadásaimban elhangzottakat.

A doktori értekezésben az új megközelítési mód abban nyilvánul meg, hogy a terrorizmusfogalom vizsgálatát és a hipotézisben feltett kérdések megválaszolását nem kizárólag a büntető anyagi jog keretén belül vizsgálom, hanem új módszerrel (szektorelmélet) és interdiszciplináris módon (biztonsági tanulmányok, társadalomtudományok stb.) közelítem meg a terrorizmus egységes fogalmának keresését. Új kérdésként felteszem, hogyha egységes fogalom minden szektorra nem adható, akkor az adott szektorban lehet egységes értelmezést és a szektorok között közös értelmezést vagy egymás fogalmát megértő értelmezést létrehozni?

ELVÉGZETT VIZSGÁLAT TÖMÖR LEÍRÁSA FEJEZETENKÉNT

Az értekezés első fejezetében elsőként a büntető anyagi jogi terrorizmusfogalom megalkotásának indokoltságát és annak nehézségeit mutattam be részletesen. A fogalomalkotás nehézségeinek legfontosabb okai, hogy:

- A terrorizmus komplex tevékenység és fogalma emiatt nehezen meghatározható. Egyrészt sokféle fajtája van, másrészt állandóan fejlődik és új területeken jelenik meg (pl. pár évtizede a kiberterrorizmus még nem létezett).

- A már megalkotott terrorizmusfogalmak keveredése és össze-vissza használata is megfigyelhető. Sokan a terrort és terrorizmust szinonimaként vagy rosszul értelmezve használják. Jóllehet a kettő fogalom – többek között – céljaiban és célpontjaiban lényegesen eltér. A terrorizmust, mint a politikai erőszak egyik formáját számtalan esetben szabadság- vagy gerillaharcként fogják fel és emiatt háborús bűncselekményként értelmezik.

- Akad olyan vélemény, hogy a terrorizmus a szervezett bűnözéshez hasonlóan kriminológiai fogalom és emiatt a büntetőjogban nem definiálható. Megjegyzem, hogy a kriminológiában sem sikerült eddig egységes terrorizmusfogalmat megalkotni.

- A terrorizmusról összességében sok esetben nagyon keveset tudunk. Amint azt látni fogjuk, általában médiából értesül róla az ember és a politikai szektor, média fogalmát, narratíváját veszik át. A terrorizmussal – habár napjainkban valós fenyegetés és jelen van a mindennapi életben – az oktatás sem foglalkozik kellő mértékben más jelen lévő aktuális témákkal ellentétben (pl. környezetvédelem).

Ezután külön kitértem arra, hogy miért alakult ki a terrorizmus és miért csatlakoznak hozzá az emberek, majd ezt követően meghatároztam a vizsgálat keretrendszerét. A keretrendszert a biztonsági tanulmányokban meglévő, Barry Buzan által megalkotott szektorelmélet adta és annak megfelelően az általa említett öt alapszektort (katonai, politikai, gazdasági, környezeti, társadalmi) a vizsgálat horizontális, míg a vizsgált jogi aktusok kibocsátóit a vizsgálat vertikális szintjén helyeztem el.

Részletesen bemutattam a terrorizmus fejlődéstörténeti megközelítését, azaz a terrorizmussal kapcsolatos „hullámelméletet” részletesen elemezve a négy hullám elméletet és az ötödik hullám meghatározását.

A tipológia megismerése abban segít, hogy a terrorizmus fejlődéstörténete során megjelent újabb és újabb formákat, módszereket jobban megismerjük. A különféle szempontok szerinti csoportosítással a terrorizmus lényegi elemeit (pl. elkövető, cél) tudjuk megragadni. Ezzel lehet meghatározni, hogy az egységes terrorizmusfogalomba, mely elemeket, milyen szabályozási keretbe akarjuk, tudjuk belesűriteni.

Véleményem szerint a tipológia és eredményei az egységes fogalomalkotáshoz jól felhasználhatók, de csak akkor, ha a terrorizmus lényegi, büntető anyagi jogi elemeit megvalósító megjelenési formáit vizsgáljuk és nem magát az összes, a fogalomhoz tartozó jelenséget.

A tipológián belül külön és kellő részletességgel vizsgáltam az állami terrorizmust és annak szabályozási nehézségeit, mivel az állami terrorizmus szabályozása jelentősen kihat a terrorizmus büntető anyagi jogi szabályozására, annak terjedelmére és a hipotézisekben feltett kérdések megválaszolására.

A terrorizmus jelzőinek bemutatása azért szükséges, mert ezek szélesítik a terrorizmus tartalmát, de ugyanakkor növelik megértésének és meghatározhatóságának nehézségét, mert minden egyes jelzős elnevezéshez újabb és újabb tartalom, meghatározás társul.

Mindezekre azért volt szükség, mert mind a büntető jogalkotás, mind a tudományos kutatás számára hasznos a három terület vizsgálata, mert csak ezek által érthető meg maga a terrorizmus lényegi tartalma és kerülhet az végső soron szabályozásra.

Az értekezés második fejezetében a vizsgálat keretrendszerében meghatározott horizontális szinten található öt szektorban külön-külön elemeztem a terrorizmus értelmezését, meglévő terrorizmusfogalmakat, terrorizmus megközelítéseket és a terrorizmus hatásait az egyes szektorokra annak érdekében, hogy a hipotézisben szereplő kérdések megválaszolásra kerülhessenek.

A katonai szektorban, az azzal foglalkozó tudományban és a vizsgált szervezeteknél (pl. NATO, Európai Unió), országoknál (Amerikai Egyesült Államok, Magyarország) a terrorizmus valamilyen formája valamilyen módon definiálva van. De annak alkalmazása más szektortól (pl. politikai) is függ és ténylegesen a szektorban meglévő terrorizmusfogalmak más szektorok és a nemzetközi büntetőjog által alkalmazására nem kerülnek.

A politikai szektort négy szempont szerint került megvizsgálásra:

1. A terrorizmus érzete és politikai értelmezése.
2. Szekurizációs folyamat és nemzeti biztonság.
3. Terrorista szervezetek szerepe a politikai szektorban.

4. Jogalkotás és terrorizmus elleni fellépés.

A vizsgálat rávilágított arra, hogy a politikai szektor terrorizmusmeghatározásra való képessége és készsége nem vitás. Azonban arra figyelni kell, hogy a terrorizmusmeghatározás ne politikai célokat szolgáljon. Az önkényességet és azt kell kizárni, hogy az alapján bármilyen intézkedést meg lehessen tenni. A szabályozásnál különös gonddal kell ügyelni a szekurizációs folyamat megfelelő elvégzésére, a jogalkotást megfelelő módszerrel és szempontok figyelembevételével kell elvégezni. Továbbá nem szabad elfelejteni, hogy a politikai szektor képes alkalmazni a katonai szektort, katonai erőt és emiatt még fontosabb a megfelelő terrorizmusfogalom kialakítása. A vitatott állami terrorizmus politikai szektorban történő teljes elfogadása megoldandó kérdés.

A gazdasági szektorban elsődlegesen a terrorizmus gazdaságra, államra és társadalomra, egyénre való hatásait vizsgálva megállapítható, hogy a gazdasági szektor alapvetően a terrorizmus társadalomra, államra való hatásával és a terrorista szervezetek gazdasági részvételét öleli fel. A szektor meghatározza a további négy szektor mozgásterét, illetve azok visszahatnak rá. De a szektorban a terrorizmus definiálása nem várható és nem is szükséges, mivel a többi szektor fogalmát veszi át és alapvetően a terrorizmus hatásaival foglalkozik.

A környezeti szektor terrorizmussal való kapcsolata még kiaknázatlan terület a tudományos kutatások számára, az jelenleg még marginális terület. A kutatások elsődlegesen nem a környezeti szektor elemei szemszögéből vizsgálják a terrorizmust, hanem a terrorista szervezetek oldaláról. Emiatt nincsen és nem is várható a közeljövőben saját terrorizmusfogalom ebben a szektorban.

A társadalmi szektorban – melyben külön vizsgálat tárgyát képezte a magyar társadalmi(tudomány) szektor fogalmak – szintén nincsen egységesen elfogadott terrorizmusdefiníció. Annak megalkotása jelenleg több okból sem várható (pl. az egyes tudományágak és képviselői között még a definiálhatóság vagy annak szükségességében sincsen egyetértés).

Az értekezés harmadik fejezetében három vertikális szint került elemzésre. Globális szinten az Egyesült Nemzetek Szervezete és azon belül az ENSZ nemzetközi egyezményei, közgyűlési határozatai, biztonsági tanácsi határozatai és a nemzetközi büntetőbíróság képezte a vizsgálat

tárgyát az 1. hipotézisben foglalt kérdés megválaszolása érdekében. Ennek során a terrorizmusfogalom meghatározásával és annak korlátaival kapcsolatban az alábbi összegzések tehetők:

- A terrorizmusfogalom megalkotását nehezíti, hogy most nincsen olyan kényszerhelyzet – mint korábban a 9/11 –, mely azonnali szabályozást igényelne és a szervezet más ügyekkel van most elfoglalva. Az akarat annyiban hiányzik, hogy sohasem volt cél a teljes, egységes, átfogó definíció megalkotása. Jelenleg arra van esély, hogy a szervezet büntető intézkedéseket, terrorizmus elleni katonai, pénzügyi, igazságügyi intézkedéseket hozzon meg vagy az egyes terrorizmusfajtákkal kapcsolatban fogadhat el újabb nemzetközi egyezményeket.

- A szervezet tagállamai között nincsen konszenzus a terrorizmus értelmezésével kapcsolatban (pl. állami terrorizmus kérdése).

- A szervezet képes lenne akár nemzetközi egyezményben, akár kötelező erővel bíró Biztonsági Tanácsi határozatban egységes terrorizmusfogalmat alkotni. De az állami terrorizmus problémája miatt a fogalom csak enélkül lenne meghatározható. A szervezet terrorizmusfogalom megalkotása és szabályozása elméleti síkon mindenképpen hatékony lehet, mert globális szintű és kikényszeríthető is lenne. A jogalkalmazás számára világos és egyértelmű kereteket jelölne ki, hogy milyen cselekmény a terrorista cselekmény, ki számít terroristának és az alapján ki ellen folytatható le büntetőeljárás.

A jogalkalmazás során több, hatékonyságot negatívan befolyásoló tényezővel kellene számolni. Egyrészt felmerülne az adott terrorizmust büntető anyagi jogilag definiáló egyezmény ratifikálásának problémája. A legtöbb nemzetközi, terrorizmussal kapcsolatos egyezmény esetén egyértelműen a ratifikálás hiánya, vagy annak lassúsága az egyik legnagyobb probléma, mely nem csak a hatályba lépésre hat ki, hanem az időbeli és területi hatályra. Másrészt a jelenlegi egyezmények ratifikálása során a tagállamok a kriminalizációs kötelezettségüket saját fogalmak megalkotásával teljesítik.

Az ENSZ büntető anyagi jogi terrorizmusdefiníciója mintául szolgálhatna a regionális szervezeteknek, nemzetállamoknak arra az esetre, ha adott állam nem ratifikálja vagy csak fenntartással ratifikálja a büntető anyagi jogi definíció elfogadását létrehozó egyezményt.

Regionális szinten tíz nemzetközi szervezet terrorizmussal kapcsolatos jogi szabályozása került részletesen elemzésre, melynek alapján összegzésként megállapítható, hogy az egyes

szervezetek esetében egységes és mindenki által azonosan értelmezett definíció megalkotása az egyes szervezetektől több okból sem várható:

- Jelenleg nincsen napirenden egy újabb terrorizmussal kapcsolatos egyezmény elfogadása és benne a terrorizmusfogalom megalkotása.
- Az egyes szervezetek történeti, kulturális, vallási és más szempontok miatt a terrorizmust eltérő módon értelmezik és kezelik.
- A legtöbb szervezet tagállama egyben az Egyesült Nemzetek Szervezetének is tagja, így optimális az ENSZ által megalkotott egységes definíció lenne, mert az kikényszeríthető lenne (pl. Biztonsági Tanácsi határozattal).
- A különféle szervezetek különféle nemzetiségeket, vallásokat, ideológiákat fogadnak el és ennek megfelelően alkotják meg a terrorizmusfogalmukat, viszonyulnak a terrorizmushoz, mely kizárja más szervezetek terrorizmusfogalmának átvételét, elismerését.
- A definíció megalkotása a legtöbb esetben csak üres fogalom lenne, mert annak gyakorlati alkalmazására néhány esetet kivéve nem kerülne sor (pl. Európai Unió), illetve a legtöbb szervezet nem rendelkezik olyan eszközzel, mely a fogalom alkalmazását kikényszeríthetné.

A nemzetállami szinten kontinensenként egy-egy nemzetállam büntető anyagi jogi terrorizmus szabályozása került elemzésre, melynek során megállapítható volt, hogy a meglévő terrorizmusfogalmak nem tekinthetők egységes terrorizmusfogalomnak és így más szintek, nemzetállamok számára szabályozási mintát sem adhatnak.

A három fejezet vizsgálati eredményei a negyedik fejezetben kerültek összegzésre.

ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

Megállapítható, hogy a terrorizmus egységesen elfogadott és értelmezett fogalmára mind az egyes vizsgált szektorokban, mind a vertikálisan vizsgált nemzetközi szervezetek, nemzetállamok esetén szükség van annak megalkotására történhet az egyes szektorokban vagy

a vertikális szinten az egyes szinteken azzal, hogy érvényessége az adott szektorban, vertikális szinten az adott szervezetnél, nemzetállam esetében lesz biztosított. Ezért szükséges lenne egy globális, mindenhol érvényesülő terrorizmusfogalom megalkotására, vagy egységes értelmezésre.

A kutatás teljes egészében feltárta azon körülményeket, tényezőket, melyek a terrorizmus meghatározását befolyásolják és részletesen elemezte, hogy a terrorizmusfogalomnak milyen elemeket kellene tartalmaznia és külön számot vetett a fogalomalkotás korlátairól, nehézségéről is.

ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

1. A kutatás eredményeként leírtam, megvizsgáltam és tudományos módszerekkel igazoltam, hogy a terrorizmus egységes, büntető anyagi jogi fogalma globális, regionális és nemzetállami szinten is megalkotható és annak módját is meghatároztam.

a.) A terrorizmus egységes, büntető anyagi jogi fogalma globális szinten, azaz az Egyesült Nemzetek Szervezetének keretében megalkotható. Arra a szervezet működési rendszere lehetőséget biztosít, akár nemzetközi egyezménybe, vagy akár biztonsági tanácsi határozatba történő definiálással.

Az elvi lehetőség gyakorlatban történő megvalósítását azonban több ok zárja ki. A legfontosabb ok talán az, hogy sem az akarat, sem olyan kényszerhelyzet nincsen jelenleg, mely akár a közgyűlésben, akár a Biztonsági Tanács állandó tagjai részéről felvetné annak meghatározását. A meghatározást pedig a konszenzus teljes hiánya zárja ki. A tagállamok, biztonsági tanácsi tagok eltérően értelmezik magát a terrorizmust.

Továbbá az állami terrorizmus értelmezésével, elfogadottságával kapcsolatos eltérések miatt a terrorizmus egységes fogalma csak az állami terrorizmus elismerése és büntetendő tétele nélkül lenne megalkotható. A „részfogalom” megalkotása után az alkalmazással kapcsolatban felmerülnek a vázolt ratifikálási, hatályosulási és végrehajtási kérdések. A jogalkalmazási kérdések során a Nemzetközi Büntetőbíróság hatáskörének e területen történő hiánya a „részfogalom” egységes értelmezését és hatályosulását gátolja.

A kutatási eredmények alapján az 1. számú hipotézisemet igazoltam.

b) kutatás során kiválasztott 10 regionális szervezet megvizsgálása alapján egyértelműen megállapítható, hogy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet kivételével valamennyi szervezet esetén a fogalom megalkotható és jogi aktusban, egyezményben jelenhetne meg. De jelenleg egységes büntető anyagi jogi fogalom megalkotására eddig nem került sor és az jelenleg a legtöbb szervezetnél kizárt több okból, mivel az a vizsgált szervezeteknél jelenleg az ENSZ-hez hasonlóan nincsen napirenden és kényszerhelyzet sincsen annak elfogadására és a vizsgálat szervezetek eltérően értelmezik a terrorizmus fogalmát.

A kutatási eredmények alapján a 2. számú hipotézisemet igazoltam.

c) A kutatás során bemutatott egyes nemzetállami szabályozási módok és a magyar Büntető Törvénykönyv megvizsgálása alapján megállapítható, hogy a hazai vagy más nemzetállami büntető anyagi jogba az egységes terrorizmusfogalom megalkotható és modell értékű is lehetne az 1. és 2. hipotézisekben vizsgált szervezetek, vagy más nemzetállamok számára.

Magyarország, mint az Európai Unió és ENSZ tagja a jelenleg ratifikált nemzetközi egyezmények alapján nincsen elzárva attól, hogy saját hatáskörben eljárva büntető anyagi jogi terrorizmusfogalmat alkosson meg, hiszen az egységes fogalom nem zárna ki a hivatkozott egyezmények alkalmazását. Sőt az azokban foglaltaknál szélesebb körű terrorizmus elleni fellépést tenne lehetővé. Egy ilyen szabályozás pedig más nemzetállamok, szervezetek és szektorok által is átvehetővé és alkalmazhatóvá válhatna.

A kutatási eredmények alapján a 3. számú hipotézisemet igazoltam.

2. A kutatás során sikerült egy olyan adatbázist, fogalomtárat létrehozni, mely nem csak a jogi aktusokat veszi számba, hanem a terrorizmussal kapcsolatos, jelenleg elérhető publikációk széles körét, kutatási eredményeket használja fel, mutatja be részletesen.

A kutatás eredménye, hogy olyan kutatási eredmények is felhasználásra kerültek, melyeket Magyarországon még sohasem mutattak be és a válogatás alapját képezte, hogy minél több kontinens, ország kutatását – a terrorizmus iskolázottságra való hatásától kezdve a tipológián

és jelzős definíciókon át – bevonva, azok eredményeit felhasználva kerüljön az adatbázis kialakításra.

Az új struktúrában elhelyezett fogalmak kiváló fogalomgyűjteményt, adnak és kutatásokhoz, további vizsgálatokhoz, jogalkotáshoz is felhasználhatók lesznek. Használhatósága egy kézikönyvhöz hasonlít, mert adott terület legfontosabb fogalmait tartalmazza.

3. Szintén alkalmazható az új elmélet abban az esetben is, ha mint láttuk nem hozható létre egy egységesen, minden szektorban érvényesülő terrorizmusdefiníció, hiszen az elmélet olyan módszer is egyben, mely alkalmas arra, hogy az általa használt fogalomrendszerrel elérhető legyen az, hogy a különféle szektorokban használt fogalmakat az egyes szektorok azonosan értelmezzék, lehetőséget teremtve arra, hogy saját egységes szektorbeli fogalmakat megalkossanak, illetve a különféle használati minőséget egységes módon értelmezzék.

4. A kutatási eredmények összegyűjtésén és sajátos rendszerezésén kívül sikerült azt is igazolni, hogy az egységes terrorizmusfogalom megalkotása nem csak a büntető anyagi jogban, de az egyes szektorokban is megalkotható és annak definiálási módszere is bemutatásra került.

A fogalomalkotás terjedelmi, tartalmi korlátai és definiáló hatása részletesen bemutatásra került és azokat a fogalomalkotásnál figyelembe kell venni.

Az egységes fogalom alapján a terrorizmussal kapcsolatos kutatási, hatósági adatbázisok, statisztikai adatok egységesítésére sor kerülhet, ezáltal a kutatáshoz, jogalkotáshoz felhasznált adatbázisok azonos cselekményeket tartalmaznak és így összevethetők, összemérhetők lesznek egymással.

5. A kutatás további eredményeit és megállapításait összegezve egy büntető anyagi jogi terrorizmusfogalom is megalkotható véleményem szerint a hivatkozott négyelemes definíciók szabályozási elvét alapul véve, mely használható a büntető anyagi jogban.

Mindezen újonnan megalkotott fogalom álláspontom szerint nem csak a büntető anyagi jogban, hanem bármely horizontális szektorban alkalmazható, értelmezhető lenne és alapjául szolgálhatna az egységesen elfogadott és értelmezett terrorizmusdefiníciónak, vagy mintául szolgálhatna az egyes horizontális szektorok fogalomalkotásánál. Fontos kiemelni, hogy a

terrorizmus rendszertanilag önálló bűncselekmény és így nem lehet besorolni sem az emberiség, sem a háborús bűncselekmények közé.

Javaslatom szerint a terrorizmus a büntető anyagi jogban – bármely vizsgált vertikális szinten – az alábbi módon szabályozható megfelelően a fogalomalkotásnál és a fogalom tartalma vonatkozásában a vizsgálat során megtehető követelményeknek.

Terrorizmust követ el, aki elsődlegesen politikai célból személy vagy dolog elleni olyan erőszakos vagy bármely más olyan cselekményt követ el, vagy azzal fenyeget, melynek közvetlen sértettje a cselekményt elszenvedő, míg közvetett sértettjei kívülálló személy, személyek és a cselekmény az államot, intézményt, nemzetközi szervezetet magatartásra kényszeríti vagy a cselekmény hatására bármely magatartásra, tevésre ösztönzi.

Az új fogalom a vizsgálat során felvetett fogalomalkotási, fogalomértelmezési és a fogalom tartalmi elemeivel, minőségével kapcsolatban felvázolt problémára kínál megoldást:

a.) A cselekmény elkövetője („aki”) bárki, azaz az állam és állam képviselője is lehet, így a fogalom tartalmazza az állami terrorizmust. Ezen kívül feloldja azt a problémát is, hogy az elkövető akkor is büntethető terrorizmusért, ha a terrorista szervezettel szimpatizál ugyan, de ténylegesen nem csatlakozott a terrorista szervezethez, de a terrorista szervezet nevében, vagy propagandájának hatására követi el a cselekményt.

Ezen szabályozás azt is biztosíthatja, hogy büntethetővé válik a terrorista szervezet és annak tagjai, akik az elkövetőt akár csak propaganda terjesztésével terrorista cselekmény elkövetésére ösztönzik, illetve abban az esetben is, ha a terrorista szervezet egy terrorista cselekmény elkövetését elismeri.

b.) Az *elsődlegesen politikai célból* történő meghatározás nem zárja ki, hogy a terrorizmust elkövető más célt is megvalósítson, illetve más is motiválja (pl. ideológiai, vallási), valamint a jogalkalmazás során majd a további célok, motivációk meghatározásra kerülnek és tartalommal kerülnek kitöltésre. Az emberölés nyitott törvényi tényállását („aki mást megöl”) is a jogalkalmazás töltötte ki tartalommal az elkövetési módokat illetően is.

c.) A *személy vagy dolog elleni erőszakos cselekmény, illetve azzal való fenyegetés* magában foglalja a személy elleni és infrastruktúra, dolog elleni bármilyen támadást és azon esetet is, ha a dolog elleni erőszakos cselekmény hat ki a személyre (pl. autó felrobbantása miatt sérül meg a gépjármű közelében tartózkodó személy).

d.) Az erőszakos magatartás a kibertérben nem értelmezhető, de a *bármely más olyan cselekmény, vagy azzal való fenyegetés* tényállási elem meghatározás, melynek közvetett és közvetlen sértettjei, valamint eredménye a fogalomban írt tényállást megvalósítja alkalmazható a kibertérben is.

e.) A közvetlen és közvetett sértettek meghatározása a terrorizmus célpontjaihoz igazodik.

f.) A *kényszerítés* magában foglalja, hogy az állam, intézmény, nemzetközi szervezet a cselekmény miatt valamit tegyen, ne tegyen, vagy eltűrjön. A *cselekmény hatására bármely magatartásra, tevésre ösztönzi* bármely magatartásra ösztönzés pedig mindazon eseteket tartalmazza, amikor az állam, intézmény, nemzetközi szervezet olyat tesz, vagy olyan magatartásra ösztönzi a terrorista cselekmény, melyet ezen cselekmény hiányában nem tenne meg (pl. terrorizmus elleni fellépésre költségvetési források elkülönítése, vagy jogalkotás vagy intézkedések bevezetése).

g.) A fogalom rövid, tömör és – többek között nyitott törvényi tényállásának köszönhetően – alkalmas arra, hogy bármilyen újfajta terrorista cselekmény, elkövetési mód, módszer megjelenése esetén külön módosítás, újra szabályozás nélkül alkalmazható.

h.) A túlságosan részletes, minden cselekményre kiterjedő szabályozás elkerülésével a fogalom gyakorlati alkalmazása is biztosított és a jogalkalmazó azt tartalommal töltheti ki annak során, lehetőséget adva arra, hogy az bővíthető, illetve az f.) pontban írtak szerinti esetekben is alkalmazható legyen.

AJÁNLÁSOK

A disszertáció elején megfogalmazott célkitűzéseket a kutatás során alkalmazott módszerekkel sikerült elérni és a hipotézisek megválaszolásán kívül olyan tudományos eredményeket is

hozott a kutatás, melyek felhasználhatók, illetve a disszertáció alapját képezheti újabb kutatásoknak és önmagában is továbbfejleszthető.

A kutatás adatbázisa, fogalomtára lehetőséget ad arra, hogy nem csak a büntető anyagi jogi szabályozás, hanem az egyes vizsgált szektorok szabályozása, értelmezése is összemérhető legyen és megteremtse a szektorok közötti átjárhatóságot és az egységes értelmezés, fogalomalkotás irányába hathat.

A kutatás eredménye, hogy olyan kutatási eredmények is felhasználásra kerültek, melyeket Magyarországon még sohasem mutattak be és a válogatás alapját képezte, hogy minél több kontinens, ország kutatását – a terrorizmus iskolázottságra való hatásától kezdve a tipológián és jelzős definíciókon át – bevonva, azok eredményeit felhasználva kerüljön az adatbázis kialakításra.

Az új struktúrában elhelyezett fogalmak kiváló fogalomgyűjteményt, adnak és kutatásokhoz, további vizsgálatokhoz, jogalkotáshoz is felhasználhatók. Használhatósága egy kézikönyvhöz hasonlít, mert adott terület legfontosabb fogalmait tartalmazza.

A KUTATÁSI EREDMÉNYEK GYAKORLATI FELHASZNÁLHATÓSÁGA

A kutatás a fentiekén túl arra is felhasználható, ha az egységes, mindenhol érvényesülő fogalom nem megalkotható, mert az új elmélet eredménye legalább az, hogy megfelelő metódus áll annak kidolgozására, az egyes szektorok saját egységes fogalmat alkothatnak, az egyes szektorbeli fogalmakat a módszerrel azonosan lehet minden szektorban értelmezni, azaz ugyanazt fogják érteni alatta szektortól függetlenül, megteremtve így a szektorok közötti értelmezést, megértést, mintegy fordítási rendként, technikaként és a módszer bármely új esetben a terrorizmus adott szektorbeli, területi fogalmának megalkotására lehetőséget ad.

Az értekezés összefoglalása alapján a vizsgálat eredménye és módszere lehetőséget ad arra, hogy az abban foglaltakat más tudományágak is felhasználják. De önmagában a kutatás és adatbázisa is bővíthető. Horizontálisan a Buzán-i szektorokon kívüli, ma már önállóvá vált szektorok vizsgálatával (pl. energetikai, informatikai szektor). Vertikálisan pedig a már említett helyi szinttel (a nemzetállamon belüli regionális, önkormányzati, egyéni szint).

PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉK

1. Pék Richárd Tamás (2019): Terrorizmus és terrorizmus elleni küzdelem az Európai Unióban és a terrorizmus fogalmának értelmezési problémái. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XXI., Szerk.: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán, 125-130.o. ISSN 1589-1674 <https://pecshor.hu/periodika/huszzonegy.htm>
2. Pék Richárd Tamás (2019): Terrorizmus és terrorizmus elleni küzdelem néhány gyakorlati problémája az Európai Unióban. PEME XIX. Phd –Konferenciakötet. Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület (PEME), Budapest, 90-96. o. ISBN 978-615-5709-09-8 <https://peme.hu/wp-content/uploads/2019/09/XIX.-PEME-Konferencia-ko%CC%88tet.pdf>
3. Pék Richárd Tamás (2020): Terrorizmus és terrorizmus elleni küzdelem az Európai Unióban és a terrorizmus fogalmának értelmezési problémái. A haza szolgálatában konferencia kötet, Szerk.: Baráth Noémi Emőke-Pató Viktória Lilla, Budapest, 147-155.o. ISBN 978-615-5586-63-7 <https://dok.uni-nke.hu/document/dok-uni-nke-hu/A%20haza%20szolg%C3%A1lat%C3%A1ban%20-%20online%20k%C3%B6tet.pdf>
4. Pék Richárd Tamás (2020): A terrorizmus büntetőjogi definiálásának problémái. PEME XX. PhD-On-line Konferencia kötet, PEME, Budapest, 35-41.o. ISBN 978-615-5709-11-1 <https://peme.hu/wp-content/uploads/2021/03/20-XX.-Online-E2-PEME-Konferencia-elektronikus-ko%CC%88nyv-I.-ko%CC%88tet.pdf>
5. Pék Richárd Tamás (2020): Terrorizmus elleni küzdelem az Európai Unióban és a terrorizmus egységes fogalma megalkotásának problémái. Belügyi szemle, 68. évf. 6. szám, 71-87.o. DOI: 10.38146/BSZ.2020.6.3. <https://real.mtak.hu/110155/1/PekRichardTamasBelugyiSzemle2020.evi6.szam71-87..pdf>
6. Pék Richárd Tamás (2021): A terrorizmus büntető anyagi jogi definiálásának korlátjai az Egyesült Nemzetek Szervezetében. PEME XXII. Phd – konferenciájának előadásai konferencia kötet, PEME, Budapest, 87-90.o. ISBN: 978-615-5709-15-9 <https://peme.hu/wp-content/uploads/2021/12/XXII.-PhD-Konferencia-elektronikus-ko%CC%88nyv.pdf>

7. Pék Richárd Tamás (2021): A terrorizmus jelzőinek hullámai. XXI. PEME-PhD (Online) konferencia kötet, PEME, Budapest, 59-63.o. ISBN: 978-615-5709-13-5 <https://peme.hu/wp-content/uploads/2021/06/XXI.-PhD-Online-Konferencia-ko%CC%88nyv.pdf>
8. Pék Richárd Tamás (2021): A terrorizmus büntetőjog definiálásának néhány problémája. In Honestas, Humanitas, Humilitas Szerk.: Harmati Barbara-Kovács Szitkay Eszter-Pap András László – Papp Bendegúz, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 171-179.o. ISBN 978-963-414-793-0 https://real.mtak.hu/135138/1/Honestas_beliv_press.pdf
9. Pék Richárd Tamás (2022): Kitekintés a terrorizmus definiálásának problémájára a tudományos kutatásokban. Belügyi Szemle. 70. évf. 12. szám 2611-2630.o. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.12.4>
10. Pék Richárd Tamás (2022): Jelzőkkel teleaggatott terrorizmus. Magyar Rendészet, XXII. évf. 1. szám, 211-225. o. <https://doi.org/10.32577/mr.2022.2.14>
11. Pék Richárd Tamás (2022) Overview of the definition of terrorism in international criminal law. Magyar Rendészet, 22. évf. 1. szám 65-78.o. DOI: 10.32577/mr.2022.1.4 <https://real.mtak.hu/142699/1/04-pek-65-78-mr-2022-1.pdf>
12. Pék Richárd Tamás (2021) COVID-19 és az arra adott társadalmi válaszok: büntetőjogi és kriminológiai tanulságok, valamint a törvények uralmát érintő hatások, Belügyi Szemle 69. évf. 12. szám, Nemzetközi Rendészeti Figyelő IV. 2252-2254. o. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.12.11>
13. Pék Richárd Tamás (2022): A szabadság és biztonság viszonya Svájcban: mit értenek a svájciak „szabadság” és „biztonság” alatt, hogyan értékelik a kettő egymáshoz való viszonyát. Belügyi Szemle 70. évf. 7. szám, Nemzetközi Rendészeti Figyelő VI., 1471-1474.o. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.7.7>

SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZ

Szombathelyen születtem 1977. szeptember 7-én. 2002-ben szereztem jogi diplomát az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Győri Tagozatán. 2002-től 2022-ig az ügyészi szervezetben dolgoztam. Munkám során elsődlegesen első- és másodfokú büntető ügyekkel foglalkoztam, de dolgoztam az ügyészség közigazgatási és magánjogi területén is. 2023. január 15. napjától nyertem bírói kinevezést a Mosonmagyaróvári Járásbíróságra, majd 2023. február 15. napjától a Paksi Járásbíróságra kerültem áthelyezésre és jelenleg kirendelés alapján a Szekszárdi Járásbíróságon dolgozom, mint büntető bíró.

2008. évben adójogi szakjogász diplomát szereztem.

Angol és német nyelvből felsőfokú C típusú nyelvvizsgálattal rendelkezem.

Munkám során számos alkalommal voltam külföldi tanulmányúton, konferenciákon, ahol több előadást is tartottam és 2011. július 1. napja és 2012. június 30. napja között az Eurojust magyar nemzeti tagja mellett dolgoztam kiküldött nemzeti szakértőként.

ORCID ID: 0000-0002-9798-6333